

Tvorivé písanie

© PhDr. Kvetoslava Kotrbová, PhD., MPH
Prednáška na predmet Biblioterapia 3

Pedagogická fakulta Univerzity Komenského
Bratislava, Katedra liečebnej pedagogiky

akad. rok 2020/2021, 3. ročník Bc., zimný
semester

Porovnanie

Terapeutické písanie/ter. denník/ terapeutické listy

Cieľ:

- najúprimnejšia výpoveď samého pre seba/**imaginárneho čitateľa** prostredníctvom písania pre svoje vlastné liečenie/osobnostný rast/vývin/prevenca
- nemá ho čítať niekto ďalší
- **zakázané** korektúry
- vhlád do vlastnej situácie, pochopenie samého seba, hľadanie riešení pre vlastnú životnú situáciu,..., záver nie je vopred jasný
- od toho sa odvíja aj voľba prostriedkov, aj spôsob písania

Korektúry

Tvorivé písanie

Cieľ:

- zdieľanie vlastných zážitkov/posolstiev, ktoré môžu byť spoločné, **s čitateľmi, ktorí sú skutoční**
- má ho čítať vopred známy okruh čitateľov (jasná cieľová skupina), **obohatiť druhých**
- **nevyhnutné** korektúry, **konečný tvar diela** vopred známy, aj výsledok niekedy
- **zdieľanie výpovede**, s ktorou sa môžu stotožniť ostatní – rovesníci, generácia, spoločenská výpoveď, **umelecké kódovanie správy prostredníctvom diela, esteticko-imaginatívna forma**
- umelecké jazykové prostriedky

Môže sa transformovať na literárne dielo

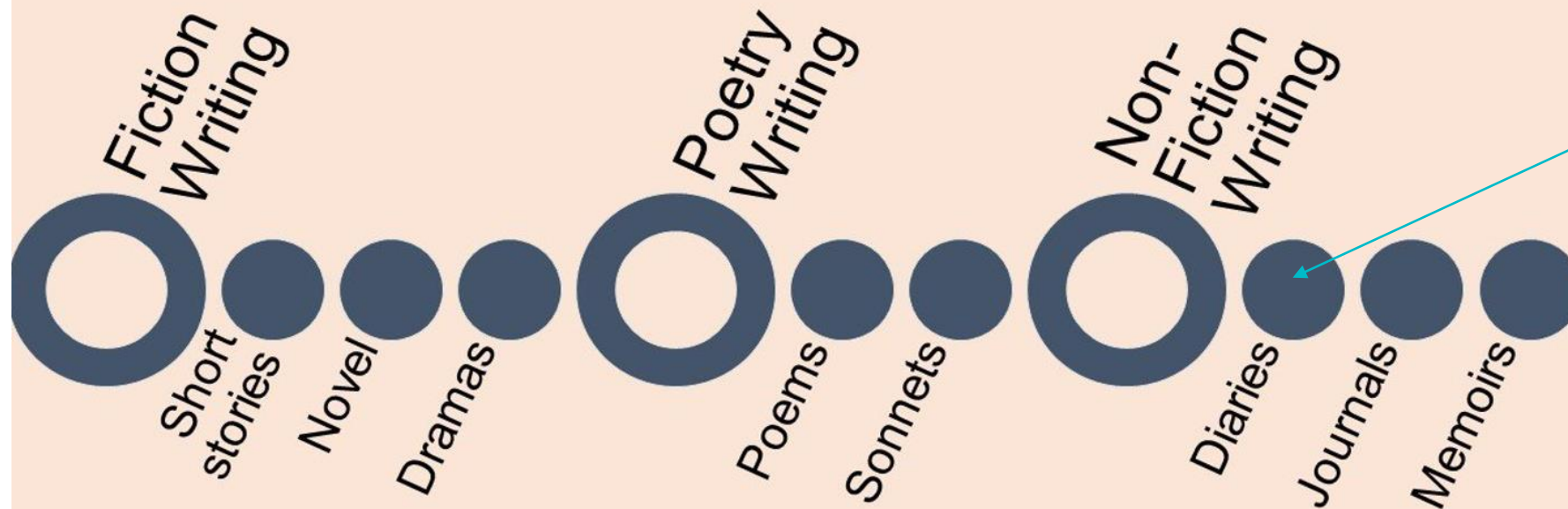

Umelecký znak

1. **Nositeľ (znak) a význam znaku**
2. **Význam znaku má dve základné významové dimenzie – designát a denotát, designát = to čo znak vyjadruje, denotát = to, čo znak označuje**
3. **vedľajšie významové dimenzie sú konsignát a konotát, kosignát = doplnková, subjektívna prímes, konotát = významová kvalita, ktorá sa spája s kosignátom**
4. **Všetky zložky umeleckého znaku slúžia významu**
5. **Nultá, prvá, druhá... významová rovina (od nediferencovaných prvkov – hlásky, písmená, cez konvencionalizované významy – slová ako obrazy známych predmetov, ku konštitúcii nových sémantém t.j. nových komunikačných kvalít, ktoré vznikajú vo vedomí recipienta na základe stretu rôznych významových prvkov (napr. metafory)**

Literárne žánre

Types of Creative Writing

Literárne dielo
- určené pre
konkrétnych
čitateľov

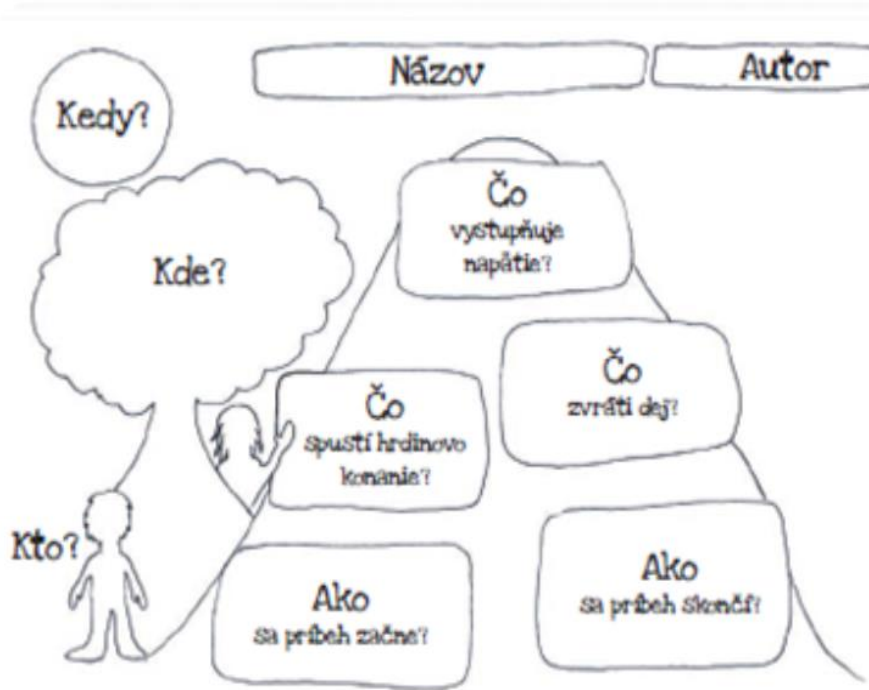
+ články,
blogy, atď.

Základné kroky

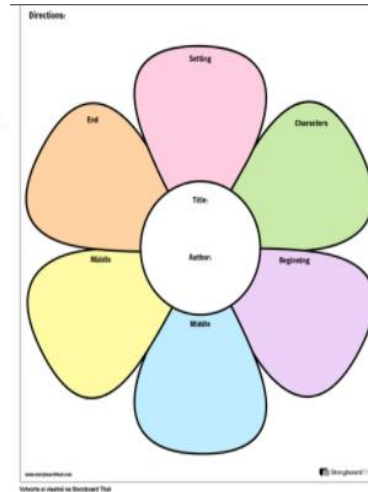
1. **Vyberte žáner**
2. **Vytvorte postavy** (ich vlastnosti vyjadrujte cez mená, oblečenie, čo majú radi, čo nemajú, čoho sa boja, ako sa cítia...)
3. **Popíšte prostredie** (svetlo, tiene, zvuky, farby, pocity...)
4. **Pridajte dej**
5. **Oživte postavy**
6. **Vytvorte dialógy**
7. **Pridajte zápletku a rozuzlenie**

Mapa príbehu

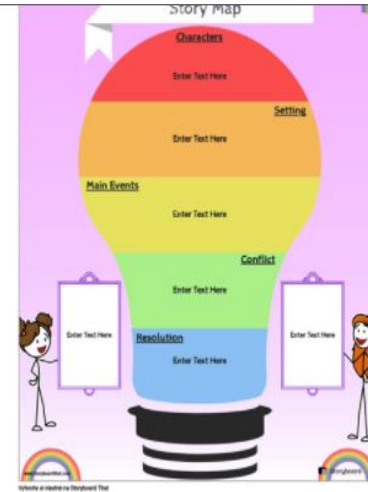
PRACOVNÉ LISTY MAPY PRÍBEHU zdroj:
<https://www.storyboardthat.com/sk/vytvori%C5%A5/story-mapa-templates>

Zdroj obrázka:
<https://cz.pinterest.com/pin/433260426633045002/>

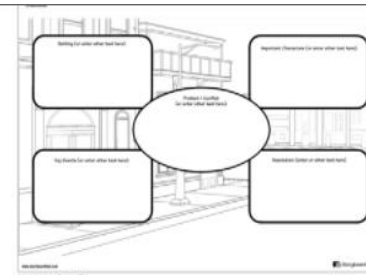
KOPÍROVAŤ ŠABLÓNU

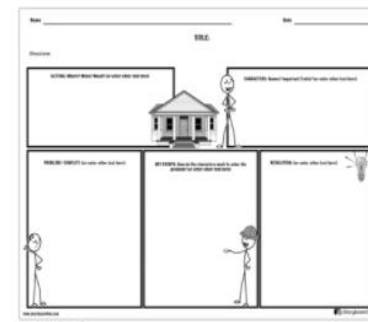
KOPÍROVAŤ ŠABLÓNU

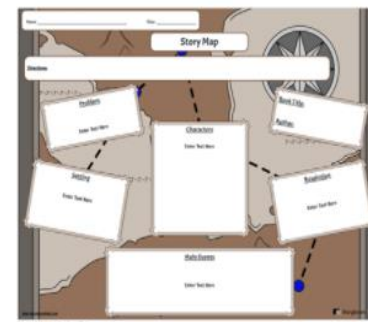
KOPÍROVAŤ ŠABLÓNU

KOPÍROVAŤ ŠABLÓNU

KOPÍROVAŤ ŠABLÓNU

KOPÍROVAŤ ŠABLÓNU

KOPÍROVAŤ ŠABLÓNU

KOPÍROVAŤ ŠABLÓNU

Postavy

Activity Sheet

CREATING CHARACTERS

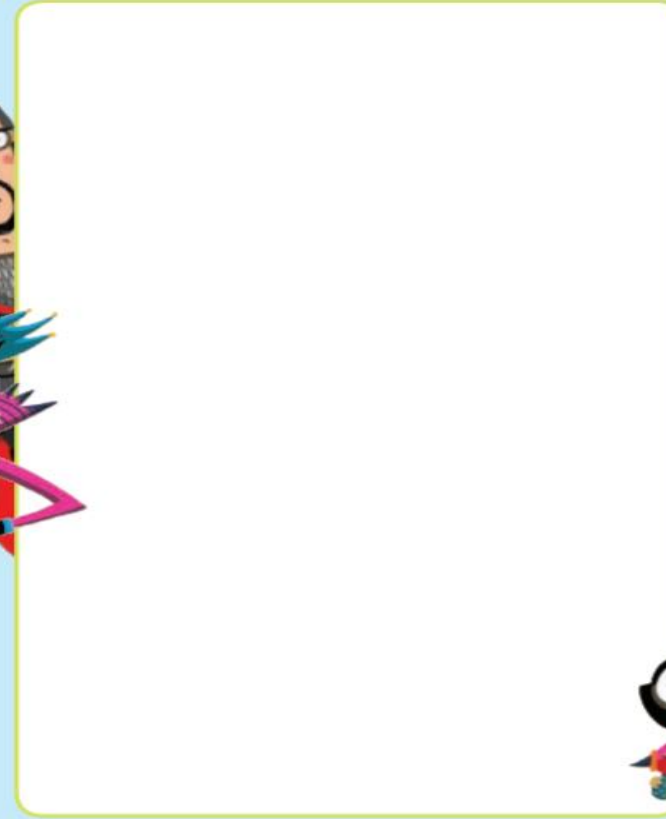
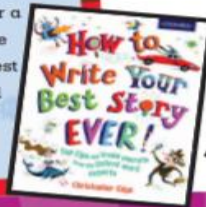
**How to
Write Your
Best Story
EVER!**

INSPIRATION
STATION

So you want to write
your best story ever?

Whether it's an action-packed
adventure filled with rogue
spies and super-villains, a
heart-breaking romance about
two lovesick robots or a
laugh-out-loud doodle
diary about the biggest
geek in school, you'll
find everything you
need in this book.

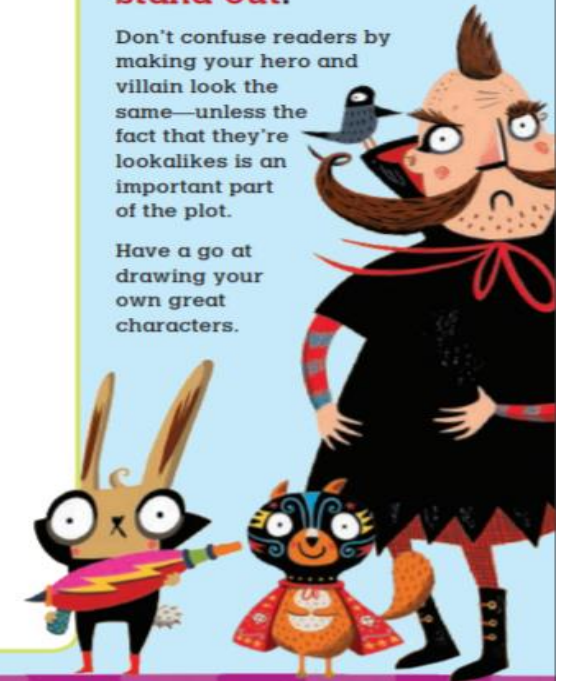
Illustrations © Nathan Reed

Great stories are about
great characters.
Remember, you need to
**make your characters
stand out.**

Don't confuse readers by
making your hero and
villain look the
same—unless the
fact that they're
lookalikes is an
important part
of the plot.

Have a go at
drawing your
own great
characters.

Oxford Dictionaries for Children

Helping children succeed as readers and writers
www.oxforddictionaries.com/for-children-and-schools

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

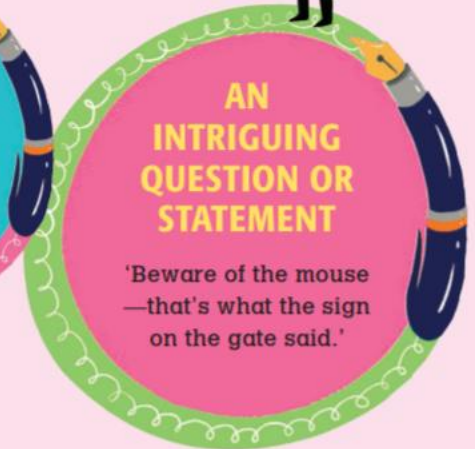
Activity Sheet

START YOUR STORY

A good story should **grab your reader's attention** from the very first line. This doesn't mean you have to start with a huge explosion—although you can if you want to!

There are lots of different ways to start your story . . .

Have a go at writing an opening paragraph to your story . . .

.....

.....

Rôzne techniky písania

skladanie básní/textov piesní **zo slov a viet vystrihnutých z novín**

napr.

David Bowie - niektoré jeho texty piesní

Téma!

Rôzne techniky písania

LITA víta rok 2021 básňou od umelej inteligencie

17. december 2020

Tohtoročný novoročný pozdrav testuje naše uvažovanie o literatúre. Vytvorila ho unikátna autorka – neurónová sieť a poetka Liza Gennart.

Písať v tomto momente
sa stále stelesnením.

Písať, vydržať, zachrániť.

A ty ma pochopíš.

P F 2 0 2 1

LITA
x
Liza Gennart

skladanie básní/textov piesní zo slov a viet
vygenerovaných umelou inteligenciou

tzv. generovaná literatúra alebo asistovaná
kreativita

Príklady Mgr. Zuzana Panák Husárová, PhD.,
Katedra anglického jazyka a literatúry PdF
UK Bratislava - online napr.:

https://www.sav.sk/index.php?lang=sk&doc=journal-list&part=article_response_page&journal_article_no=25234

Podobne v hudbe: Beethoven
nedokončená 10. symfónia, online napr.:

<https://www.nextech.sk/a/Umela-inteligencia-dokoncila-Beethovenovu-nedokoncenu-10--symfoniou--Vypocujte-si-ju>

Rôzne techniky písania

písanie

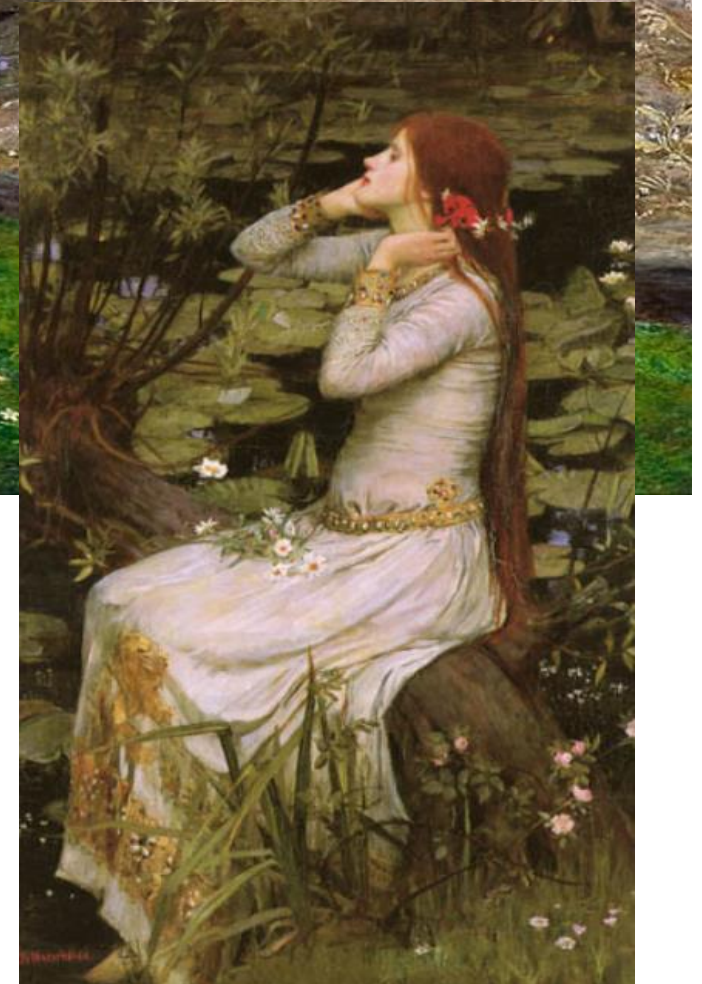
**podľa obrazov/príbehov k obrazom/
príbehy obrazov**

Foto z filmu Renoir, zdroj:
<https://kultura.pravda.sk/galeria/clanok/276795-pribehy-za-renoirovymi-obrazmi/>

Obrázok hore: John Everett
Millais - 1851-52 zdroj:
[https://otulinablog.pl/en/2019/
03/14/ophelia/](https://otulinablog.pl/en/2019/03/14/ophelia/)

Obrázok vpravo: John William
Waterhouse - 1894 zdroj:
[https://www.slavneobrazy.cz/w
aterhouse-j-w-ofelie-ido-2271](https://www.slavneobrazy.cz/waterhouse-j-w-ofelie-ido-2271)

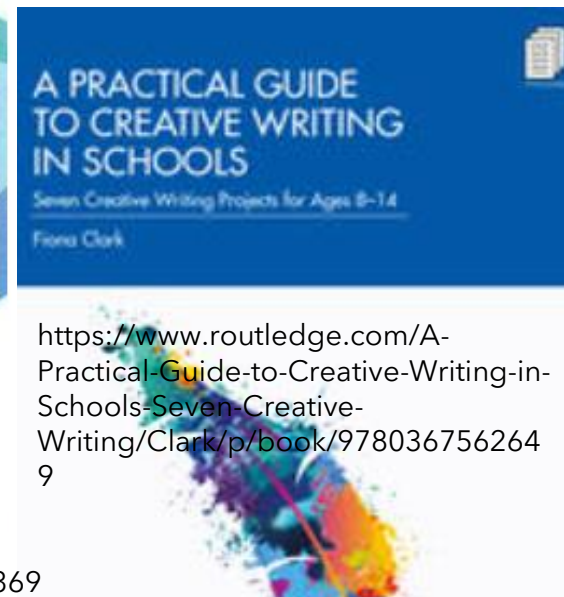
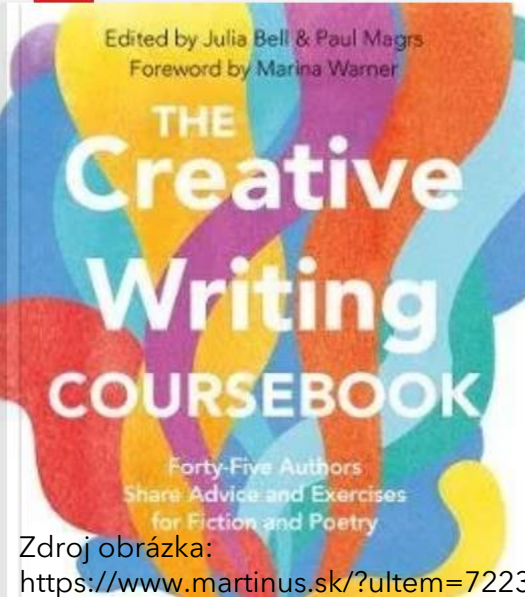
Metódy písania

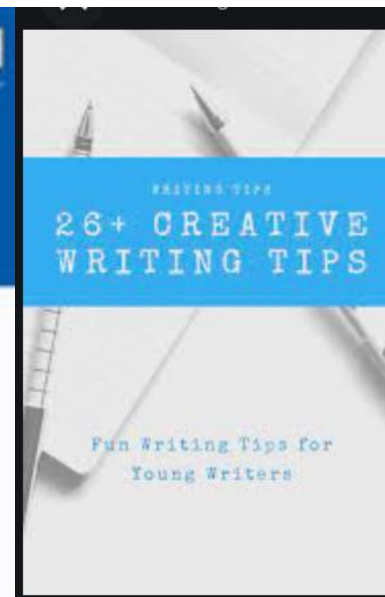
- Samostatne
- V skupine/tíme, písanie časopisu, lit. súťaže
- Návody - publikácie, videá, workshopy, kurzy

Vľavo: <https://zsbenkova.edupage.org/text/?eqa=dGV4dD1zdWJqZWN0cy80OTU1Mw%3D%3D>

<https://www.routledge.com/A-Practical-Guide-to-Creative-Writing-in-Schools-Seven-Creative-Writing/Clark/p/book/9780367562649>

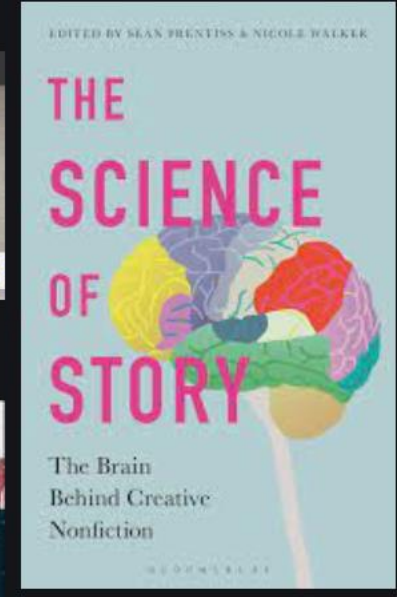
26+ Creative Writing Tips for B...
imagineforest.com

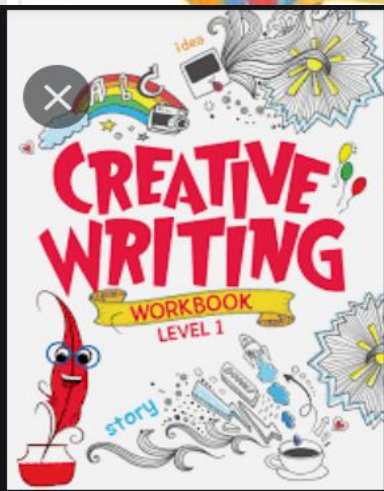
The Practice of Creative W...
goodreads.com

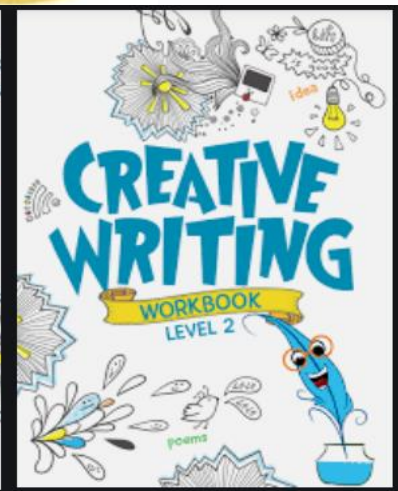
My Attitude for a Creative Writi...
languageartsclassroom.com

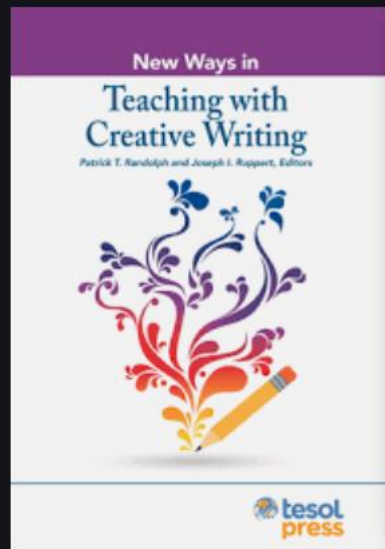
The Science of Story: The Brai...
bloomsbury.com

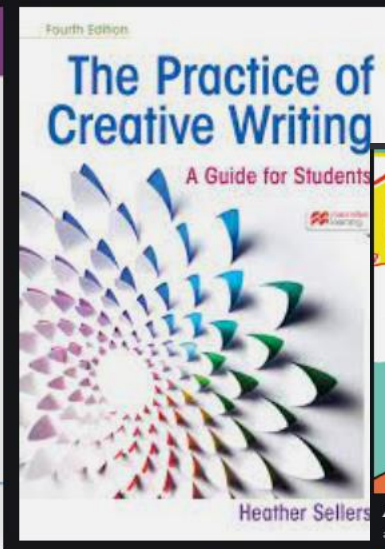
Buy Creative Writing Workbook...
amazon.in

Buy Creative Writing Workbook...
amazon.in

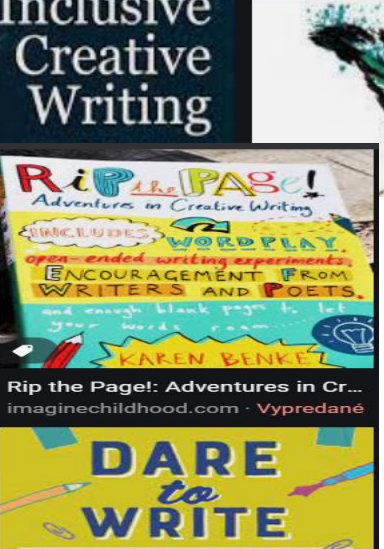
New Ways in Teaching with Cre...
bookstore.tesol.org

Amazon.com: The Practice of...
amazon.com

Amazon.com: Rip All the Page...
amazon.com

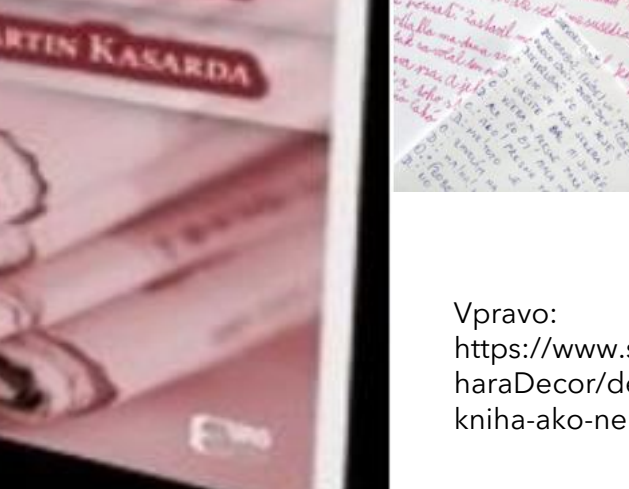
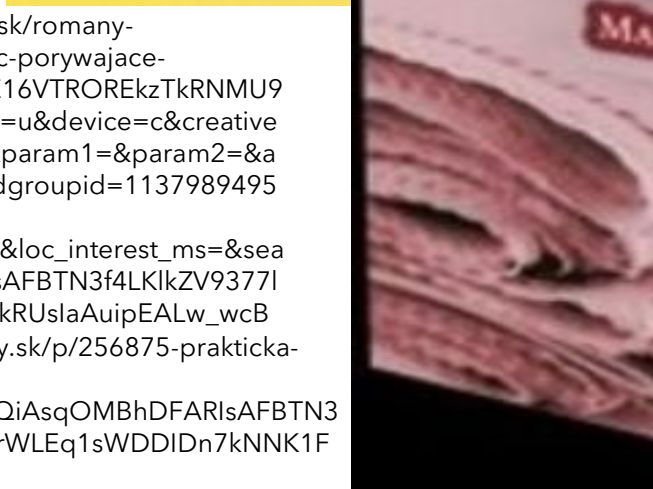
Amazon.com: Dare to Write: Cr...
amazon.com

vľavo:
https://www.podvrskom.sk/titul/178596/umelec-a-pisanie?gclid=Cj0KCCQiAsqOMBhDFARIsAFBTN3dj6SxqkFGmgHJga1Vfy4yn_fmJWCZWocwRChiehYK e2zUEISUmdBEaAkkUEALw_wcB

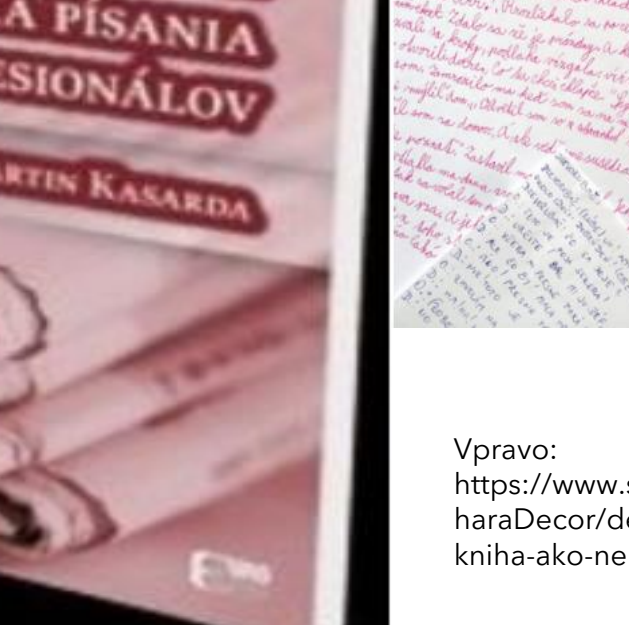
Hore:<https://sk.pinterest.com/zuzanaistvanova/tvoriv%C3%A9-p%C3%ADsanie/>

vľavo:
<https://www.atpublishing.sk/obchod/tvorive-pisanie-s-prvkami-tvorivej-dramatiky-riadene-potrebami-deti/>

Vedľa pravo hore: https://www.megaknihy.sk/romany-beletria/2743584-magia-pisania-jak-tvorzyc-porywajace-historie.html?utm_si=RFlidjRTZUc2TWpjME16VTROREkzTkRNMU9EUT0=&utm_pab=0&matchtype=&network=u&device=c&creative=476863864963&keyword=&placement=&param1=&param2=&adposition=&campaignid=11538148260&adgroupid=113798949538&feeditemid=&targetid=pla-293946777986&loc_physical_ms=9062583&loc_interest_ms=&searchtype=&gclid=Cj0KCCQiAsqOMBhDFARIsAFBTN3f4LkZV93771PYovdQP_uUNrIUz75NGSXi4VladfsKTeagakRUSlaAuiPEALw_wcB
Vpravo: https://www.preskoly.sk/p/256875-prakticka-prirucka-pisania-pre-profesionalov/?gclid=Cj0KCCQiAsqOMBhDFARIsAFBTN3cPtbtViUAjB2GW86LYSJkywrWLEq1sWDDIDn7kNNK1F6ASCzXP43MaAtf-EALw_wcB

Vpravo:
<https://www.sashe.sk/AdharaDecor/detail/e-kniha-ako-nepisat>

AKO (NE)PISAT
ALTERNATÍVNA PRÍRUČKA TVORIVÉHO PISANIA
JANA PLAUCHOVÁ

Dialektika umeleckej tvorby

Práca aj hra
Skutočnosť aj sen
Výpoveď aj zdieľanie
Účasť aj odstup
Odhalenie aj zahalenie
Obnaženie aj hanba
Vznešenosť aj nízkosť
Slasť aj bolesť
Pôžitok aj odriekanie
Prízemnosť aj spiritualita
Rozum aj cit
Vzdor vôle aj odovzdanie

Kulka, J.: Psychologie
umění, SPN 1990,s. 412

4 fázy tvorivého procesu, ktoré
sa prelínajú, striedajú a opakujú
(skoky od celku k detailu a späť)

Príprava
Inkubácia (zrenie)
Inšpirácia (vedie
k riešeniu)
Overovanie

Wallas, J, in Kulka, J.: Psychologie umění, SPN 1990,s. 413

Fázy podrobnejšie

- 1. Príprava** - niekedy krátko a niekedy aj celý život (napr. Thomas Mann: Jak jsem psal Doktora Fausta - 24 rokov trvala príprava (zápisky))
- 2. Inkubácia** - neutíchajúca tvorivá imaginácia - nočné snenie, denné snenie, premena zvnútra, rôzne psychické stavy - od napätia, nepokoja, cez úzkosť, niekedy až horúčka, prázdno, vzrastajúce a klesajúce napätie v súvislosti s témou a konceptom, zámer/idea/forma (zmenený stav vedomia)
- 3. Inšpirácia** - mobilizácia tvorivých síl: živé vnímanie, zvýšená citlivosť, emocionálna otvorenosť, zvýšená pružnosť a pohyblivosť myslenia, kombinatorika, variácia jednotlivých obrazov, mnoho nových nápadov, naoriginálnejšie myšlienky, potom rozumové spracovanie
- 4. Iluminácia** - osvietenie/aha efekt/takto, počas inšpirácie (akoby intuícia), spojenie s kolektívnym nadvedomím, akoby autor bol „vedený“
- 5. Elaborácia** - rozpracovanie detailov celku (jadro výpovede, na ktoré sa vrstvia ďalšie myšlienky, viac rozumové spracovania, viac práce ako imaginácie)
- 6. Evaluácia** - hodnotenie - či text zodpovedá zážitku, ktorý chce komunikovať; dielo už akoby vedie autora samé - stotožnenie sa autora s postavami, rozprávanie sa s postavami, žitie s postavami (Flaubert - Pany Bovaryová...)
- 7. Korekcia** - oprava - zmeny, škrty, doplnky, finalizácia

**Umenie = spôsob komunikácie
prostredníctvom umeleckých (jazykových
prostriedkov), ktorý by inak nebol možný**

**Ako to súvisí s terapiou – špecifický
spôsob zdieľania obsahov**

Ďakujem
za pozornosť!

Kontakt: kotrbova@fedu.uniba.sk

